

Anul 2.

1/14 August 1905.

Nr. 2.

Reuniunea învățătorilor români

dela școalele populare confesionale ortodocse

din protopresbiteratele

Arad, Chișineu, Șiria, Boroșineu, Buteni, Radna și
Hălmațiu.

Organ periodic oficios

redactat

din încredințarea comitetului reuniunii de

Iosif Moldovan

vice-președinte.

Edițiunea Reuniunii.

Abonamentul 5 coroane pe an.

Apare odată pe lună.

Arad, 1905.

Tiparul tipografiei diecesane greco-orientale române.

„Reuniunea învățătorilor“

organ oficios

apare odată în fiecare lună

Abonamentul anual e 5 cor.

se solvește anticipative la adresa casarului reuniunei *Iuliu Grofșorean* învățător în Galșa p. u. *Világos*.

Manuscriptele

sunt a se adresa redactorului *Iosif Moldovan* director școlar în Arad Piața Tököly Nr 8

*Onoratele redacțiuni sunt rugate a ne trimitte foile în schimb.
Foile primite le păstrăm pentru biblioteca reuniunii.*

Anunțuri se fac în mod foarte restrâns și să plătesc anticipative: șirul 50 fil. Jumătate pagina: 12 cor. O pagină întreagă: 20 cor.

La muncă !

Răsleți, cum suntem, ne cade nespus de bine, când după anumite intervale de timp convenim la olaltă în conferențele noastre tractuale respective în adunările noastre generale. Aici ni-să dă ocaziune să reînoim între noi preținia, câștigată pe băncile școalei ; să ne împărtășim unul altuia bucuriile și necazurile noastre ; dar mai ales să ne împărtășim vederile, mijloacele de înaintare, ca înarmați cu arma luminei, să putem da pept cu ori-ce obstacol, ce ni-s'ar pune înainte.

Aceste conveniri ale noastre sunt tot atâtea serbători pentru noi, sunt momente de înălțare sufletească, cari dau imbold pentru porniri nobile : *de a ne ridica peste vederile înguste ale lumii acesteia, și a ne avânta tot mai mult către idealul visat de noi.*

Convenirile noastre însă, sunt prea costisitoare și soartea noastră prea vitreagă, ca fie-care membru să poată lua parte la ele și nici nu sunt suficiente numai aceste conveniri, să putem paraliza toate nevoile, ce ni-să opun în cale ; ne trebuie deci un loc, unde spiritele noastre să se întâlnească *cât mai des*, ne trebuie un organ bun de publicitate.

Organul acesta să fie numai al nostru, al dascălului român. Baza acestui organ să fie : *morală*. Fie acest organ eât de mic, fie de 16 pagini, fie de 8 pagini, ori fie și mai mic, dar să fie *bine scris* : fie-care cuvânt să fie *bine cumpănit*, și *nici un cuvânt de brisos*. Organul nostru să samente cu o căsuță numai din patru păreți, dar bine mobilată, în care ori-ce lucru să fie la locul său, și din care *ordinea, curățenia și lumina* să reflectează în cea mai perfectă armonie.

Cei ce vor scrie în organul nostru nici când să nu înmoaie peana în *venin*, nici când să nu scrie *din patimă ori răzbunare*. Gazda casei să nu lase pe astfel de indivizi să *între*. Scrie fie-care numai atunci când sufletul e plin, când ideile curg *în abundență* unele după altele. Nimeni să nu se avânte la lucruri, cu cari nu este în curat, nimic să nu să facă *din forță*. Ori-ce product să fie îmbrăcat într'o haină cât de simplă, dar frumoasă, ori-ce product să fie scris într'o limbă *dulce* ca fagurul de miere.

Astfel prezentându-se organul nostru, nu vor întârzia nici *abonenții*, acești oaspeți plăcuți și necesari pentru susținerea ori-cărui organ. Ear sporindu-se abonenții sau cetitorii, urmarea firească va fi: că din ceata cetitorilor de astăzi, vor răsări *scriitorii* de mâne, atât de doriți și de necesari pentru sermana noastră literatură didactică.

Dar până ce vom ajunge la acele vremuri, *cei aleși* au sfântă datorință a munci fără preget în ogorul înțelenit al literaturii noastre didactice, deoarece numai așa ne vom putea câștiga un număr însemnat de cetitori și ne vom putea crește o ceată de scriitori, două mijloace, neapărat de lipsă pentru suținerea unui organ de publicitate. Ear când vom avea amândouă aceste mijloace, necondiționat că și afacerile noastre din starea de plâns, vor intra în ogașul înaintării și prosperării!

Roșia, Iulie 1905.

Iosif Stanca.

Adunarea generală din Giula.

Problema reuniunii noastre este : «cultură și progres». Conform programei publicate în numărul trecut al organului nostru, reuniunea noastră învățătorească în numele culturii, progresului și acivilizațiunii și-a ținut estimp adunarea sa generală, la hotarul extrem al Românismului, în Giula, la 10/23 și 11/24 Iulie a. c.

Cu cel mai mare regret însă, siliți suntem a arăta și descoperi aci, că această adunare a noastră, cu un scop atât de curat și nobil, a fost turburată în Giula de demonstrațiuni josnice. Demonstrațiuni, cari sub ori-ce raport luate și socolite, numai cinste și onoare nu pot face Giulanilor.

Doar trăim în secolul luminii și a civilizațiunii !

Unii din societatea maghiară de acolo, n'au putut și nu pot înțelege nobilul și idealul nostru scop ; n'au putut și nu pot înțelege rostul adunărilor cu mențiune culturală. Și, fiindcă ei toate acestea nu le-au putut, nu a fost în stare, pentru-ca să-le poată înțelege, în urma patriotizmului fals, și lipsiți de ori-ce creștere, demnitate și bună-cuviință, în loc de părtinire, pentru-că la un bun comun râvnim, a început în marea lor preveniență și ospitalitate, a ne bombarda cu petrii, a ne înzultă și batjocori, neavând conziderație nici măcar de dame, fără uici un motiv, fără nici o bază serioasă, *numai și numai pentru-că lumină cultură și civilizațiune am venit să răspândim.*

Învățătorimea noastră cinstită, prudentă, pacinică și serioasă, conștie fiind de sublima și înalta sa chemare :

prin nimica n'a provocat, prin nimica n'a dat anză la atitudinea ei revoltătoare și josnică. Și dacă cu toate acestea s'au putut petrece astfel de lucruri, ce denotă aceasta?

Când deci cu cel mai mare regret siliți suntem a descoperi astfel de stări bolnave, aparițiuni triste și rușinoase la societatea maghiară din *Giula*, astăzi în secolul luminilor, în același timp și în legătură cu această provocatoare atitudine, ne împlinim o sfântă datorie atunci, când cu mândrie și cu multă satisfacție putem și dat ne este a putea constată, că învățătorimea noastră în fața unor astfel de fapte, în fața actelor de violență, a răspuns prin o ținută nu se poate mai corectă, abținându-să dela orice mijloace de retorziune, documentând în chipul acesta multă cultură și prudență.

Noi, învățătorii români, am mers la *Giula*, încunjurați de elita societății noastre, nu cu scopul de a ne bate și înscena scandal, ci ne-am dus acolo în numele culturii și a civilizațiunii și dacă o parte din compatrioții noștri maghiari din *Giula* astfel își înțeleg rostul, astfel știu aprecia adunările de asemenea natură, e regretabil, dar în definitiv pentru aceasta ei au a răspunde. Noi ne-am făcut și ne vom face totdeauna și între toate împrejurările datoria de crescători și luminători ai poporului, conștii fiind, că prin aceasta săvârșim cel mai înalt act față de înflorirea și prosperarea bisericeii și a patriei.

Comitetul Reuniunii, în frunte cu vice-președintele Iosif Moldovan, a plecat din Arad spre *Giula*: Sâmbătă, 9/22 Iulie a. c. cu trenul de 11 ore a. m. La gările din Chitighaz și Ciaba sau atașat și colegii ce veneau dinspre Crișuri și Segedin, apoi o mulțime de domni, dame și domnișoare drăgălașe, așa, că după toate semnele să concluda la o reușită splendidă.

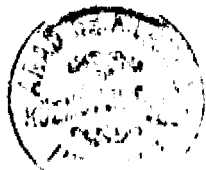
În *Giula* am ajuns la 2 oare p. m. Aici la gară reu-niunea a fost întâmpinată de către comitetele parohiale din ambele comune bisericești, în frunte cu preoții și învăța-

torii locali, apoi de o mare mulțime din populația românească a Giulei. Descălecând, în fruntea mulțimii pășește președintele comitetului arangiator, părintele *Petru Bibereu* și *Stefan Leucuța*, președintele despărțământului protopopesc, cari în cuvinte bine alese și bine simțite, salută reuniunea și pe membrii ei, dând expresiune bucuriei de a putea primi și găzdui reuniunea în mijlocul lor. La aceste salutațiuni călduroase, răspunde, în numele reuniunii, vicepreședintele *Iosif Moldovan*, mulțumind pentru frumoasa și neașteptata primire. După acestea între aclamațiunile Românilor de față, în vre-o 50 de trăsură, s'a făcut intrarea în oraș, oprindu-se toți oaspeții la grădina «Göndöcs» din strada mare, de unde apoi s'a făcut încvartirarea în ordine exemplară.

Seara pela 8 oare, toți cei sosiți ne-am întrunit din nou pe terasa ospătăriei din grădina «Göndöcs» la serata de cunoștință. Și eram mulți, foarte mulți de față! Taraful de lăutari cânta doine Românești. Dispoziția era animată. În starea aceasta aflându-ne d-șoara *Mărioara Ivan*, fiica învățătorului din loc, cu cuvinte foarte însuflețite, ofere președintelui *Iosif Moldovan* un buchet prea frumos din flori naturale. Președintele primind frumosul buchet, mulțumește entuziastei d-șoare. În timpul acesta apoi și-a început canalia scena decrisă mai sus, carea a fost ulterior condamnată și din partea elementelor mai serioase din Giula.

În urma acestor stări ne-am împrăștiat cu totii pe la cvartire, zădărniciindu-să astfel și banchetul, cât și concertul proiectat.

În ziua următoare, — la 6 oare dimineața, conform programei, comitetul reuniunii în frunte cu presidiul și dinpreună și cu toți ceilalți membrii, s'a prezentat în corpore, pentru a ascultă «Utrenia» în sf. biserică din Giula-germână, săvârșită prin preotul *Gavril Sălăjan* din Maiere, de unde apoi am trecut cu totii în *Giula-maghiară*, unde la 9 ore s'a început și ascultat Sf. liturgie în biserica de acolo.

Serviciul divin a fost înălțător. A pontificat C. Sa Romul R. Ciorogariu, director seminarial, cu azistența preoților : *Petru Gubaș, Gavril Sălăgian, Alexandru Popoviciu* și *David Voniga*, a protodiaconului : *Dr. Iustin Suciu*, și a diaconului *Cornel Lazar*.

Răspunsurile liturgice le-a cântat corul seminarial din Arad, sub conducerea profesorului *Trifon Lugojan*. Spațioasa și frumoasa biserică era ticsită de public. După terminarea sfinte Liturgii părintele local *Iosif Beșan* a ținut o cuvântare foarte instructivă, în carea a arătat poporului însemnătatea și folosul mare cel aduc societăților omenești reuniunile culturale, apoi din încredințarea și în numele poporului român din Giula salută reuniunea învățătorilor români de binevenire. Înălțătoarea slujbă și frumoasa cuvântare a făcut o impresiune foarte adâncă asupra Românilor din Giula, cari poate în viața lor n'au avut ocaziune, ca să vadă o asemenea sărbare românească.

Dtm. Popoviciu.

Nr. 1/1905-6

Protocolul.

adunării generale a XV, a reuniunii învățătorilor dela școalele populare confesionale ortodexe rom. din protopopiatele: Arad, Chișineu, Boroșineu, Șiria, Buteni, Radna și Hăl-magiu, care sa ținut în Giula la 10/23 și 11/24 Iul. 1905.

Sedința I.

Ținută Duminică, în 10/23 Iulie, la oarele 12—2 p. m.

I. După terminarea serviciului divin, împreună cu chemarea Duchului Sânt, sa deschis adunarea generală. La masa presidială, așezată înaintea altarului, la dreapta președintelui Iosif Moldovan, sta P. C. S. Roman R. Ciorogariu director seminarial, iar la stânga dl Dr. George Ciuhandu, referent școlar. Jur însprejur apoi comitetul central al reuniunii.

Frumosul cuvânt de deschidere al președintelui, adnexat la acest protocol sub B) este acoperit de aplauze însufleșite.

II. Prezidiul salută în mijlocul adunării generale pre următorii oaspeți: P. C. S. Roman R. Ciorogariu, protosinel, director seminarial și conducătorul Ven. Consistor din Arad în absența I. P. S. Dlui Episcop diecezan; Dr. Iustin Suciu, profesor în Arad; David Voiniga, preot în Ghiroc; Gavril Selegian, preot în Timișoara-Elisabetin; Alecsandru Popovicu, preot în Săcusăgiu; Cornel Lazar diacon în Arad; Petru Gubaș, Petru Biberea și Iosif Beșan, preoți în Giula; Dr. George Ciuhandu, referent școlar; Sezer Bocu, redactorul »Tribunei«; Dimitrie Birăuț, redac-

torul »Pop. Rom.« din Budapesta, pre cum și pe toți ceilalți onorați oaspeți și sprijinitori.

Întreagă adunarea generală să alătură acestor salutațiuni între urări puternice de: „Să trăiască“.

III. Prezidiul aduce la cunoștință ad. generale trecerea la cele vecinice a următorilor zeloși membrii ai reuniunii: Traian Faur, învățător în Sâmbăteni; George Băraș, învățător în Chitighaz; Constantin Leuca, învățător în Lazuri și Pavel Moga, preot în Tornea.

Adunarea generală își exprimă condolența sa prin sculare și „Dzeu să-i odihnească“.

IV. P. C. Sa Roman R. Ciorogariu, însinuându-se la cuvânt, salută adunarea generală prin următorul discurs:

Mulțumește întâiu de toate pentru salutațiunea făcută de prezidiu, în numele adunării generale, apoi continuă astfel:

»A venit cu bucurie în orașul ce a dat pe un *Teodor Papp* și pe un *Moisă Nicoară*. A socotit, a face un act de depedență față de memoria acestor mari barbați, înfățișându-să pe pământul lor natal, cari tot ce au avut: sufletul, averea sau dat-o pentru biserică, pentru neam.

A venit mai departe, să sustână legătura între școala centrală și cea rurală, dela care trebue să-și primească cea dintâiu impulsul. Ca părinte am venit între fii mei — zice P. C. Sa — ca să vadă foștii noștri elevi, că nu sunt lăsați singuri și că nu sau rupt între noi legăturile. Ma adus în sfârșit eul meu, care să dorește, unde-i vorba de înaintare, cum să dorește cerbul spre apă. *Un sânge lucră a fost esclus dela mine, când mam înfățișat aici: politica.* Macsima didactică zice: Să crești băiatul așa, după cum dânsul sar crește însuși de-ar fi capabil la acestea. Vasăzică conform firii și înclinațiunii sale. Pentrucă numai așa să pot crește ca fețe luminate și brațe muncitoare, a căror opere alcătuiesc: *mărirea și fericirea unui popor.* Numai prin atari cetățeni poate fi patria tare. Și acesta este

adevăratul nostru patriotism și prin aceasta concurgem noi la consolidarea temelilor acestei țări.

Ori cine sar atinge de această măximă, comite păcat contra școlii și cine bagă politica în școală, acela nu știe ce-i școala, nici ce este cultura. Sunt dator să fac declarația aceasta în fața chipului nedrept și injust cum suntem judecați și tractați aici. Dar dacă aceste apariții, vă pot să vă întristeze, dlor învățători, ele nu trebuie să vă descurajeze. Faceți-vă datoria cu însuflețire neschimbată! Noi n'avem bogății, n'avem nici un ajutor pe care să ne răzimăm biserica, dar' putem avea însuflețire și putem avea caractere și știut este, că până ce o națiune, are caractere, are piloți sub picioarele sale.

Cu sentimentul însuflețirii am venit și eu în mijlocul d-voastră, pentru-ca la marea muncă a luminării neamului, la care va chemat soarta, d-voastră aveți nesfârșită nevoie de însuflețire și iubire. Pentrucă însuflețirea îi dă omului puterea productivității. Și dacă artistul, sculptorul numai prin însuflețire de arta sa poate ciopli viață în piatră, dacă artistul numai prin însuflețire poate zugrăvi viață pe pânza mulă, și dacă ei să știu într'atăta însufleț, încât să imprime viață în materia anorganică, atunci cu atât mai presus este arta noastră învățătoarească, care sufletelor le știe imprima idealurile vieții, le știe da adevărurile ei. Și cu cât mai superioară, mai sublimă și mai înaltă este această artă decât toate artele? Ea ne îndreptățește a numi arta educațiunei: *arta artelor*. Rog cerul să Vă binecuvinte în acest sentiment mare al iubirei de școală.

Frumoasa și instructiva cuvântare a P. C. Sale, a făcut impresiunea cea mai bună asupra ascultătorilor, producând multă însuflețire.

V. Președintele Iosif Moldovan propune trimiterea unei telegrame de felicitare I. P. Sale D. Episcop Ioan I. Papp, care petrece la băile din Reichenhall.

Se primește cu multă însuflețire, cu compunerea ei să însărcinează secretarul general.

VI. Intrându-se în ordinea de zi, conform punctului patru din programă, să face apelul nominal de după despărțămintele protopopești și să constate:

din 234 de membri ordinari, sunt prezenți 134, lipsesc 100, față de cari să vor aplica dispozițiile în vigoare. Astfel ad. generală să declare capabilă de a putea lua și aduce concluse valide.

VII. În legătură cu acest punct, prezidiul anunță: iar adunarea generală aclamă:

1. *de membrii ordinari*: Mihail Nicoară învăț. în Tornea; Mărioara Indricău, învăț. în Șeitin; Traian Tabie, inv. în Chitig-haz; Elvira Cioara, învăț. în Curticiu; George Iancu, învăț. în Macea; Traian Debeleac, învăț. în Drauț; Alexandru Terebenț și Dimitrie Olariu, inv. în Covăsant; Ersilia Cadar, inv. în Măderat; Alexandru Budea, învăț. în Iermata; Ioan Stoilă, învățător în Mănerău; Ioan Tău, învăț. în Somosches; Ioan Iancu, inv. în Almaș; Romul Luțai, învăț. în Minead; Ioan Suciu, învăț. în Reviș; Nicolae Dima, inv. în Odvoș; Cornelia Moldovan, învăț. în Hălmagiu; Emilia Ciota, învăț. în Aciuța și Ana Sêrb, învăț. în Saturău. 2. *de membrii fondatori*: Dr. Aurel Grozda, avocat în Buteni și Dr. Aurel Novac, avocat în Pecica. 3. *de membrii ajutători*: Iosif Ognean, preot în Soborșin, însărcinând biroul a le aduce aceasta la cunoștință prin estras protocolar, avizându-i totodată și la îndatoririle ce le au față de reunire.

VIII. Conform punctului 5 din programa adunării, prezidiul prezintă: raportul general despre activitatea biroului, a comitetului și a desp. prot. precum și rapoartele despre starea cassei și a bibliotecii, rugând adunarea generală ca în scopul cenzurării lor, conform uzului, să esmită anumite comisii.

Adunarea generală la propunerea prezidiului exmite următoarele comisii:

1. Pentru cenzurarea raportului general d-nii: Sever S. Secula, Dimitrie Micu, Enea Joldea, Iosif Stanca și Ersilia Cadar.

2. Pentru cenzurarea rapoartelor de casă și bibliotecă d-nii: Damaschin Medrea, Dimitrie Boar și Teodor Cherechian.

3. Pentru înscrierea de membrii noi d-nii: George Popoviciu, Stefan Roja, Iosif Ivan și Ioan Ionescu.

IX. Prezidiul prezintă: »regulamentul intern« pentru conducerea afacerilor în desp. redactat și stilizat din nou,

abzicerea lui Ioan Vancu din postul de controlor general și proiectul de buget pe anul 1905/6.

Se predau comisiei organizatoare.

X. Prezidiul prezintă scuzele pentru neparticipare la ad. generală a următorilor membrii: Petru Perva, Gerasim Balint, Simeon Neamțiu, Grigorie Farcas, Traian Givulescu (Paulis), Ioan Funar, Elena Roja, Moisa Mreja, Dimitrie Olariu, Petru Cociu, Toma Sirca, George Frugea, Ioan Buștea, Cornel Novac, Mihail Leucuța, Cornelia Moldovan, Constanța Muntean, Antoniu Coșa, Ilarie Verșigan, Ioan Popescu și Alexandru Budea.

Să predau comisiei organizatoare.

XI. Prezidiul prezintă următoarele telegrame de felicitare :

1. „Reuniunea învățătorilor Caransebeșeni, trimite sincerile sale felicitări surorii reuniuni aradane, prin secretarul ei general».

Bocșa-montană.

Ioan Marcu.

2. »Salut cordial adunarea generală».

Gleichenberg.

Givulescu, protopop.

3. Înfrățiți să urmați duhul lui Moisa Nicoară».

Cherechiu.

Muntean alui Vasile.

4. Implor din acest sfânt locaș Dumnezeu, binecuvântarea cerului asupra lucrărilor reuniunii».

Hodoș-Bodrog (Zadorlak)

Archimandritul: *Hamsea.*

Adunarea generală le ia la cunoștință telegramele de felicitare între urări ferentice: „Să trăiască!“

În conziderarea timpului înaintat, la propunerea conmembrului Iuliu Groșorean, ședința primă se ridică, anunțându-se continuarea ei în ședința a doua, la 4 oare p. m.

D. c. m. s.

Iosif Moldovan,
vice-președinte.

Dimitrie Popoviciu,
secretar general.

Sedința II.

Ținută în aceeași zi la orele 4—8 p. m.

XII. Redeschizându-se ședința, prezidiul aduce la cunoștința adunării generale, că în necs cu concludul adus în ședința primă, s'a espedat I. P. S. Sale D. Episcop al nostru Ioan I. Papp în Reichenhall următoarea telegramă de aderință:

»Învățătorimea română întrunită la Giula în adunare generală, exprimă Ilustrății Voastre sentimentele sale de iubire, supunere și venerațiune«.

Să ia la cunoștință.

XIII. Înainte de a să intra în ordinea de zi, prezidiul prezintă încă următoarele telegrame și adrese de felicitare:

1. »Dorindu-vă succes bun, primiți felicitările și binecuvântările mele arhieresti!«

Caransebeș.

Popea, episcop.

2. »Salut adunarea și în numele reuniunii învățătorilor bănățeni, dorind succes!«

Timișoara.

Dr. Puticiu, protopop.

3.

Chișineu, 9/22 Iulie 1905.

M. O. Domn

Iosif Moldovan

învățător ort. român, v.-președintele Reuniunii învățăt. de presinte

în Giula.

»Împedecat fizicește de a lua parte la lucrările și serbările Reuniunii învăț., — carea onorează acum tractul nostru cu adunarea ei generală — Vă rog, să împărtășiți apostolilor culturei noastre creștinești și românești salutul meu cordial.

Dee cerul, ca Reuniunea și cu această ocaziune, să adaugă o peatră însemnată la edificiul măreț al propășirii noastre; iar dascălii noștri să ajungă a-și eluipa meritata considerațiune și în marginea aceea a diecezei prin muncă serioasă și cinstită,

Cu acest privilegiu, rog On. adunare generală, să mă primească între membrii ei fondatori. Cu această dorință, alăturăz aci taxa statutară 40 coroane.

Semnez, cu urări de bine la lucrările Reuniunii!»

Al M. On. D.-Tale stimător:

Dr. Ioan Trailescu m. p.,
protoprezbiter ort. român.

Telegramele, precum și adresa cetită, să iau la cunoștință între furtunoase urări de: „Să trăiască!"; iar dl Dr. Ioan Trailescu se decretează de membru fondator al reuniunii.

XVI. Presidiul salută de buna venire pe frații colegi din Bihor: Ioan Pinter, învăț. în Beiuș și Petru Cipou, învăț. în Lungșoara; apoi pe confratele din Banat: Teodor Neagu, învăț. în Ususău.

Adunarea generală încă se alătură acestor salutațiuni între urări de: „Să trăiască!"

XV. Intrându-se iarăși în ordinea de zi, urmează: »*Un monument*« disertație de *Sever Secula*, adnexată la acest protocol sub C).

Frumoasa lucrare, care a produs multă însuflețire, mișcând adânc inimile auzitorilor, s'a luat la cunoștință cu multă plăcere, votându-se dlui disertante: *mulțumită protocolară*.

XVI. Urmează la ordinea zilei, conform punctului 7 din programa adunării »*Reforme în învățământul nostru confesional*«. disertație de Ioan Roman, adnexată la acest protocol sub D).

Disertațiunea aceasta a dat anză la discuțiuni aprinse în sânul adunării. Mai întâiu a luat cuvântul conmembrul Iuliu Groșorean, care într'un discurs mai lung și cu dovezi tari și neresturnabile, îl combate strașnic punct de punct pe autor. În urmă face propunerea, că dupăce dl dizertante în continuu numai recriminează și nimic nu concretizează, nu dovedește: lucrarea din întrebare să i-se reînapoieze autorului cu adausul, ca pe adunarea generală proximă și pe baza recriminărilor făcute, să vină cu un plan detaiat și bine adjustat. Tot în acest

senz vorbesc și: Petru Vancu, Ioan Costea și Iosif Moldovan. Romul Tăucian însă sprijinind lucrarea, face contra propunere de a se relega despărțămintelor ca material de discuțiune.

Să primește contra propunerea lui Tăuceanu, cu 29 contra 28 voturi.

XVII. Conform punctului 8 din programă, urmează la ordinea zilei: »*Metoda sunetelor vii*“ după Gabel, disertație de Iosif Moldovan, adnexată la protocol sub E)

În timpul citirii acestei lucrări, presidiul îl ține din încredințarea ad. generale, conmembrul I. Groșorean.

Interesanta lucrare a produs vii discuțiuni în sânul membrilor, la care au luat parte: Dimitrie Popoviciu, Romul Tăucian, Ioan Roman, Nicolae Boșcaiu și Ioan Costa.

Adunarea generală, la propunerea conmembrului Dimitrie Popoviciu, relegă toată afacerea desp. prot. ca material de discuțiune și aprofundare.

XVIII. Președintele ordinar, reocupându-și locul presidial,

D-șoara: Ersilia Cadar, citește dizertația sa: »*Pedepsele corporale*«, lucrare, adnecsată la acest protocol sub F.)

La discuțiune a luat parte. Avram Indreica, Dimitrie Boar, Iuliu Groșorean și Ioan Roșu.

În urma discuțiunilor făcute, chestia pedepselor corporale să considere de încheiată, în conzecință adunarea generală decide:

Pedepsele corporale, aplicate în mod *rațional* și în cazuri de mare necesitate, sunt admisibile în școala populară, din punct de vedere pedagogic, sunt reclamate și ducătoare la scop.

Fiind timpul înaintat, la propunerea — presidiului, ședința să ridică, anunțându-se începerea și continuarea ei în ziua următoare la 7 ore a. m.

D. c. m. s.

Iosif Moldovan,
vice-președinte.

Dimitrie Popoviciu,
secretar general.

Sedința III.

Ținută Luni, 11/24 Iulie 1905 la oarele 7—11 a. m.

XIX. După redeschiderea ședinței, deoarece Traian Givulescu nu e prezent, peste lucrarea sa despre : «Terminologia Matematicii» să trece la ordinea zilei și astfel urmează punctul 11 din programă și anume :

„Necesitatea conștiinței și ambițiunii în activitatea învățătorului“, dizertațiune de Ioan Roșu, adnexată la acest protocol sub G .

Lucrarea din întrebare, făcută cu multă pricepere, arată și combate multe vicii și păcate de a-le poporului nostru. Și ca atare să înțelege, a produs și vii discuțiuni în sânul adunării ; discuțiuni, la cari au luat parte. Iuliu Groșorean, Petru Vancu, Damaschin Medrea și Iosif Moldovan.

Fiind lucrurile atinse în disertație, chestii, ce ating foarte de aproape viața poporului nostru, ad. generală, la propunerea lui Iuliu Groșorean decide :

Dizertația din întrebare să releagă despărțămintelor prot. ca material de discuțiune și apreciere.

XX. George Petrescu, cetește dizertația sa adnexată la acest protocol sub : H), și intitulată : „Iubirea prea mare, ca defect în educațiune“.

S'a luat la cunoștință cu mulțumită.

XXI. Dizertația : „Societățile de conzum“ de Patriciu Covaciu, în considerarea timpului înaintat și la propunerea autorului :

Să se publică în org. reun. adnesându-se la acest prot. sub I).

XXII. Urmează la ordinea zilei, conform punctului 14 din programă, citirea rapoartelor și referada comisiunilor esmise sub punctul VIII, n-rii 1, 2 și 3 a protocolului de față.

Din cauza timpului înaintat însă și cu aprobarea adunării generale, rapoartele fiind publicate în organul reuniunii să consideră de celite și în general să iau la cunoștință, adnecându-se la acest protocol sub J), O) și P), rămâind a se citi și ascultă numai rapoartele comi-

siunilor exmise pentru cenzurarea lor. În şirul acestora, referentul : *Iosif Stanca*, ceteşte raportul comisiei organizatoare, adnexat la acest protocol sub L), iar referentul *Teodor Cherechian* ceteşte raportul comisiei însărcinate cu cenzurarea actelor de cassă şi bibliotecă, adnecsat de asemenea la acest protocol sub R), după cari se constată şi aduc următoarele concluze meritoriale :

1. Privitor la raportul gen. al comitetului şi adnecsele :

Adunarea generală ia la cunoştinţă raportul comisiei organizatoare votând: „mulţumită protocolară comitetului şi în special biroului, pentru ostenelele, jertfa şi bunăvoinţa depusă la altarul prosperării afacerilor noastre didactice-şcolare“, cu abaterile respective întregirile următoare ;

a) Chestia de nedisciplină a unor membrii din sinul reuniunii, cu abatere dela propunerea comisiei organizatoare, să releagă biroului cu însărcinarea, de a căuta toate modalităţile potrivite, pentru ca această anomalie să înceteze.

b) Privitor la editarea în viitor a organului reuniunii, propunerea comisiei organizatoare să întregeste într'un elan de în-sufletire a membrilor, cu adausul : organul va apărea şi în viitor tot în formatul şi în restimpul lunar uzitat şi până aci ; abonamentul să ridice dela 1 cor. la 5 cor. anual ; biroul central să însărcinează, a circula în despărţăminte o listă de subscriere şi prenumărare a organului cu un deobligament de 5 ani, iar redactarea lui să încredinţeze comitetului.

c) În legătură cu acestea, comitetul central să însărcinează, a erua şi dreptul învăţătorimei la fondul de penziune diecezan, iar despre rezultat a raportă proximele adunări generale.

d) Tot comitetului central, cu abatere dela propunerea comisiei organizatoare, i-s'a transpus şi chestiile privitoare la : bibliotecile şcolare parohiale ; primirea în reuniune a fraţilor colegi din Bihor şi chestia inactivării pe sate a grădinelor pomologice — şcolare — spre afacere şi rezolvire competentă.

e) Regulamentul intern, adnexat la acest protocol sub M), să primeşte, decretează şi aplică în mod definitiv, după-cum s'a prezentat, fără modificări.

f) Bugetul reuniunii — pe anul 1905/6 s'a statorit în suma de 815 cor. — fil. Adnecsa la acest protocol sub N).

2. Privitor la cassă şi bibliotecă :

Adunarea generală de asemenea ia la cunoştinţă şi raportul comisiei însărcinate cu cenzurarea actelor de cassă şi bibliotecă, aflând ordine întru toate ; în deosebi constată :

a) Că cassa reuniunii cu finea anului 1904 dispune :

Avere activă	—	—	—	—	—	5180 cor. 47 fil.
" pasivă	—	—	—	—	—	1915 " 60 "
" curată	—	—	—	—	—	3264 cor. 87 fil.

b) că biblioteca reuniunii cu finea anului 1904 are în total 1017 opuri în 1274 volume ; față de trecut un spor de 49 opuri, dintre cari 270 opuri în 497 volume s'au adăugat în biblioteca centrală, iar 747 opuri în 777 volume în bibliotecile din despărțăminte.

În urma acestora, votează atât cassarului, cât și bibliotecarului general, pe lângă mulțămită protocolară, absolutorul în-datinat ; adăugând cu abatere dela propunerea comisiunii, că res-tanțele vechi nu s'au abscris, ci afacerea s'au încredințează și pe mai departe biroului central spre afacere competentă.

3. Comisiunea însărcinată cu înscrierea de mem-brii noi :

Reînapoiază lista primită, fără rezultat.

XXIII. În necs cu punctul XXII, litera b), a pro-tocolului de față, commembrul Nicolae Ștefu, insinuându-se la cuvânt relatează, că în urma însulețirii generale, de care a văzut, că este cuprinsă învățătorimea, față de «or-ganul reuniunii, a întreprins o mică colectă în scopul aug-mentării fondului de editare a aceluia și rezultatul e ur-mătorul : Ioan Hui, Iosif Stanca, Nicolae Ștefu, Damaschin Medrea, Petru Cipou și Dimitrie Popoviciu a contribuit cu câte 2 cor. ; Ștefan Roja, Efreem Hedeșan, George Iancu, Laurențiu Toader, Ștefan Dolga, Protasie Givulescu, Dimi-trie Boar, Ioan Roșu, Ștefan Ferician, Traian Givulescu (Radna), Corneliu Creț, Patriciu Covaciu și Teodor Che-rechian câte cu 1 cor. De tot 25 cor.

Colecta întreprinsă s'au luat la cunoștință cu plăcere, iar suma colectată s'au predat cassarului central, în mijlocul unei în-sulețiri generale, spre afacere competentă.

XXIV. La insinuarea prezidiului :

Adunarea generală aclamă pe O. D. Petru Biberea, preot în Giula, apoi pe Ioan Pomuț, măestru călciunar și pe Pavel A-nuleu, negustor și locuitori tot în Giula, *de membri ajutători* ai reuniunii, solvind fiește-care câte 4 cor. odată pentru totdeauna tacsă statutară și 2 cor. pentru diplomă.

XXV. Conform punctului 15 din programă, urmează la ordinea zilei propuneri și interpelări:

Ioan Vancu, însinuându-se la cuvânt, face următoarea propunere:

»Tuturor ne este cunoscut ordinul Ven. nostru Cosistor de sub Nr. 1077/904; ordin, prin care învățătoria rom. ort. confesională din dieceza Aradului este absolvată dela propunerea religiunii în școalele populare, încredințându-se cu aceasta statul preotesc, ca cei chemați.

Considerând însă, că în anul școlar expirat, atât din partea preoților cât și a învățătorilor, ordinul dat de Ven. Consistor numai în parte s'a executat; conziderând că Ven. Consistor la edarea acestui ordin a fost și a putut fi condus numai și numai de înalte și ponderoase motive religioase morale; conziderând, că prin propunerea și mai departe a religiunii de către învățători, în butul ordinului superior — dat, noi învățătorii am manifestă și documentă indisciplină, trăgând dungă și nerespectând ordinele venite din partea superiorității noastre și aceasta am face-o chiar noi, chemați a fi întru toate model de disciplină; conziderând, că în general autoritatea preotului de astăzi, în comparație cu autoritatea preotului din bătrâni, este foarte mult sdruncinată, ceea ce s'ar putea repara numai când preotul ar veni în atingere cu poporul încă de mic, de pe băncile școalei, crescându-și însuși sucreștintă nouă: prin propunerea directă a cunoștințelor religioase-morale; considerând în fine, că prin toate aceste s'ar ajunge și la un alt bine, și de toți dorit anume: preotul propunând religiunea și astfel umblând tot mai des pe la școală, s'ar convinge tot mai mult de greutatea cele mari, cu cari are să lupte și cari apasă atât de greu și fără conziderare umerii bietului învățător, în sfârșit s'ar împrieteni tot mai mult cu ideia și în consecință nu s'ar mai tracta unul pe altul de dușmani, ci de împreună lucrători în via Dlui, cu fapta și cu cuvântul; apoi văzându-se tot mai mult avizați unul la altul și divergințele și certele personale dintre ei doi cu timpul ar dispărea cu totul, iar în

locul lor s'ar încuibă dragostea și buna înțelegere reciprocă, dela care numai biserica și neamul ar putea câștiga mult, foarte mult — propune: Cu începere dela 1 Septembrie, anul școlar 1905/6, nici un învățător dela școlile populare rom. ort. conf. din dieceza aradului, să nu mai propună religiunea, ci să se conformeze întru toate ordinului Ven. Consistor de sub Nr. 1077/904, lăsând catechisarea în sarcina celor chemați, adică preoților.

Să primește, cu însărcinarea, ca comitetul central încă să intrevină la Ven. Consistor în merit.

XXVI. Urmează la ordinea zilei: Alegerea locului și fixarea timpului pentru adunarea generală proximă. Aici presidiul descopere ad. generale, că în decursul ședinței a primit o epistoală subscrisă de frații colegi: Stefan Roja, Efrem Hedeșan și Efrem Moldovan, cari în urma conțelegerii avute cu fruntașii români din Pecica, în numele Pecicanilor, invită ad. generală la *Pecica* prin jumătatea a doua a lunii August 1905, dacă să poate, chiar la *Sfântă Marie-mare*.

Să primește întocmai, între urări frenetice la adresa Pecicanilor.

XXVII. Autenticarea protocolului:

Să credințezează conmembrilor arădani.

XXVIII. În chipul acesta, esauriată fiind întreagă programa ad. gen. a XV, președintele Iosif Moldovan, după ce mulțamește membrilor pentru binevoitorul sprigin acordat întru deslegarea multelor și însemnatelor probleme ale acestei adunări și după ce urează tuturor reîntoarcere fericită la ale lor, încheie adunarea generală a XV.

Să ia la cunoștință între urări puternice de „să trăiască“, la adresa președintelui.

Giula, dat ca mai sus.

Iosif Moldovan,
vice-președinte.

Dimitrie Popoviciu,
secretar general.

Acest protocol s'a celit și autenticat.

Arad, la 26 Iulie (8 August) 1905.

Ioan Costa,

Georgiu Popoviciu,
Mihailu Nicoară.

Sever Secula,

INFORMAȚIUNI.

Ilustritatea Sa P. S. Domn Episcop Ioan I. Papp, deplin sănătos s'a reîntors Duminecă în 31 Iuliu (13 August) a. c., dela băile din Reichenhall.

Nou referent școlar. După depărtarea Dlui Dr. Caius Bre-diceanu, I. S. P. Sf. Domn Episcop a conerezut conducecea resortului școlar P. On. Domn Dr. George Ciuhandu.

Noului nostru referent fi dorim succese strălucite în frumoasa chiemare.

Sibiul. Foile românești — ca nici odată — sunt pline de anunțuri și convocări de a-le reuniunilor culturale, cari în diferite locuri acum își țin adunările lor generale.

Centrul acestor mișcări culturale este în anul acesta Sibiul, pentru-că acolo se concentrează de astădată tot ce are neamul românesc mai scump și mai ales, cele mai puternice și mai producătoare reuniuni cari au de scop redeşeptarea poporului românesc prin cultură la o viață mai bună și mai fericită, să întrunesc în adunările lor generale de estimp în Sibiu, unde cu aceasta ocasiune să pregătesc mari festivități.

Acolo se vor ținea:

Sâmbătă, la 6/19 August 1905. Prima ședință a adunării generale a „Asociațiunii”.

Inaugurarea Expozițiunii în sala festivă a Muzeului.

Banchet.

Serată etnografică în sala festivă a Muzeului. (Prezentarea costumelor, dansurilor și melodiilor românești).

La toate serbările, ce se vor aranja în această zi, vor avea intrarea exclusiv numai membrii „Asociațiunii” și persoanele oficiale, invitate anume la inaugurarea Muzeului.

Pentru publicul extern serbările se vor inaugura abia mâne-zi:

Duminecă, 7/20 August 1905. Deschiderea expozițiunii pentru publicul vizitator.

A doua ședință a adunării generale a „Asociațiunii”.

Ședința festivă a secțiunilor științifice-literare ale „Asociațiunei”.

Opereta „Moș Ciocârlan” de Tudor cav. de Flondor, reprezentată de Reuniunea rom. de muzică din Sibiiu în teatrul orașenesc.

Luni, la 8/21 August 1905. Prima ședință a adunării generale a „Societății pentru fond de teatru român”.

A doua reprezentațiune a operetei „Moș Ciocârlan”.

Marti la 9/22 August 1905. A doua ședință a adunării generale a „Societății pentru fond de teatru român”.

Inaugurarea scenei din sala festivă a Muzeului prin o reprezentațiune teatrală a unei societăți de diletanți din Sibiiu.

Mercuri, la 10/23 August 1905. Conferența Directorilor Băncilor române din Ungaria.

Concert cu concursul societății de muzică „Carmen”.

Joi la 11/24 August 1905. Conferențe publice în sala muzeului.

Repetiția seratei etnografice.

Vineri, 12/25 August 1905. Conferențe publice în sala Muzeului.

Reprezentațiunea teatrală a societății de diletanți din Sibiiu.

Sâmbătă, la 13/26 August 1905. Conferențe publice în sala Muzeului.

Concertul Reuniunei rom. de muzică din Lugoj.

Duminică, la 14/27 August 1905. Vizitarea catedralei rom. din Sibiiu.

Excursiune cu tren separat la Săliște, unde se va aranja o petrecere populară și un concert.

Luni, la 15/28 August 1905. Inaugurarea școalei industriale de fete.

Inchiderea expozițiunii.

Bal festiv.

Câtă bucurie și însuflețire națională! Și cine să nu să bucure, fie macar străin de neamul nostru, văzând atâtea rezultate de lauda, la un popor părăsit de soarte, care fără nici un sprigin și indemn, numai și numai din propriul sau imbold răvnește spre cultură și civilizațiune.

Cei-ce doresc a lua parte la aceste festivități sunt chemați a înainta taxa de înscriere 1 coroană la adresa: Dr. Corn. Diaconovici Sibiiu (Nagyszeben). Cei-ce se vor înscrie vor primi programa definitivă a tuturor serbărilor și certificate de călătorie cu favor. Pentru cuartire să se anunțe fie-care participant la adresa d-lui Dr. Oct. Russu, anunțând timpul sosirii în Sibiu, numărul paturilor și prețul camerilor.

Școala țivilă cu internat pentru fete în Arad. După cum suntem informați Vener. Conzistor diecezan, a făcut toate dispozițiile necesare, ca aceasta școală atât de reclamată la noi, să co-răspundă tuturor așteptărilor. Școala în anul curinte se va țineă tot în edificiul vechi din strada Deak Ferencz, 27, dar pe anul viitor se va eloca în noul său edificiu, ce se va arădica în decursul anului și care se va construl conform celor mai moderne recerințe. Primirile se vor face în 1—10 Sept./19—28 August a. c. în cancelaria direcțiunei. Taxa pentru internat e 320 cor. pe anul școlar întreg, care sumă e a se plăti rate treilunare anticipative. Direcțiunea internatului a primit-o Doamna Iudita Secula n. Truța, și aceasta este o garanță că fetițele noastre, pe lângă instrucțiunea ce o vor primi în această școală, se vor împărtăși și de un tractament și educațiune casnică aleasă, de aceea recomandăm aceasta școală în atențiunea părinților.

Alianța învățătorilor români gr.-cath. Reprezentanții tuturor reuniunilor învăătorești române gr.-cath. din Ungaria sau fost întrunit în 17 April n. 904 în *Cluj* și au pus temelie unei nouă organizațiuni învăătorești sub titlul de mai sus. Statutele votate în aceia adunare generală le-au înaintat în. minister de culte și instrucțiune publică pentru aprobare. Înaltul minister însă, pe motivul: *că legea nu ar cunoaste confesiune gr. cath. română*; și nu să poate admite ca învățătorii din țară să se grupeze după naționalitate: a denegat aprobarea.

Caietele strânse cu sârmă... oprite. Ministrul ungar de culte și instrucție publică interzice folosirea caietelor strânse (legate) cu sârmă, pe motiv că sârma ruginește curând și poate provoca otrăvire de sânge, în caz că elevul și-ar sgâria mâna cu sârma caetului.

Alcoolul vatămă vederea. E constatat că alcoolul și mai ales alcoolul concentrat, rachiul — strică ochii, atacă nervul vederii. La clinicele mari de ochi vin an de an sute de bolnavi, cari se plâng, că le scade tot mai mult vederea. Mai ales oameni de 50—60 ani sufăr de aceste triste urmări ale beuturii alcoolice.

Vindecarea ofitei. Vestitul medic italian Dr. Levi a aflat leacul ofitei. Lumea medicilor a primit cu neîncredere această știre! Apoi s'au făcut experimente îndelungate cu noul leac și despre rezultat s'a făcut următorul raport: „Experimentele făcute atât pe animale, cât și pe oameni arată perfect rezultate multămitoare. După 30, cel mult 50 de injecții vindecarea progresează văzând cu ochii. Formațiunile tuberculoase dispar și ranele le acopere țesătura sănătoasă“. Profesorul Levi are de gând să facă

și în străinătate experimente cu noul leac și să demonstreze cu fapte valoarea invenției sale.

Concurs minunat. Comitetul parohial din *Sânt Miclăușul român* în conțelegere cu protopopul inspector *Nicolae Roxin* din *Tinca* publică concurs în foaia oficioasă *Biseșica* și Școala, nu pe postul învățătoresc, ci pe postul cantoral dela a II-a școală de băieți. Ce o mai fi și asta Doamne sfinte. O spun pe față că lor nu învățător le trebuie, ci cantor. O știm noi foarte bine ce folos are biserica de învățător dacă e și cântăreț, dar la atâta dejosire a postului învățătoresc față cu cel cantoral nu ne-am așteptat.

O nouă invenție de mare importanță. Marele inventator al secolului luminilor Edison să zice că a descoperit o mașinărie pe care să o prinz la ori ce trăsură în loc de cai, și trăsura să meargă ca un automobil. Săraci ce cai, acuși vor fi scoși de tot din slujbă, și numai prin musee ori grădini de animale ne vom mai întâlni câte cu unul.

Solvirea taxelor. a) în taxa de membru au solvit: *Todor Cherechian* 3 cor.; *Corneliu Novac* 3 cor.; *Dr. Ioan Trailescu* 40 cor.; *Paul Leu* 2 cor.; *Constantin Floruț* 5 cor.; *Ioan Pomuț călcăunar* 4 cor.; *Damaschin Medrea* 3 cor.; *Georgiu Petrișor* 5 cor.; *Traian Givulescu* 2 cor.; *Ioan Iancin* 3 cor.; *Pavel Ageu* 1 cor.; *Protasiu Givulescu* 3 cor.; *Pavel Anuleu* 4 cor.; *Petru Biberia* 4 cor. b) pentru diplomă: *Ioan Pomuț*, *Traian Givulescu*, *Damaschin Medrea*, *Pavel Anuleu*, *Petru Biberia* câte 2—2 cor.

Colecta pentru augmentarea fondului de editare al organului reuniunii. La colecta întreprinsă de dl *Nicolau Ștef* au contribuit următorii domni: *Ioan Hui*, *Iosif Stanca*, *Nicolae Ștef*, *Damaschiu Medrea*, *Petru Cipău* și *Dimitrie Popovici* câte 2 cor. *Ștefan Roja*, *Efrem Hedeșan*, *George Iancu*, *Laurențiu Toader*, *Ștefan Dolga*, *Protasiu Givulescu*, *Dimitriu Boar*, *Ioan Roșu*, *Ștefan Fericean*, *Traian Givulescu*, *Corneliu Crețu*, *Patriciu Covaciu* și *Teodor Cherechian* câte 1 cor.

Corul vocal din Bătănia a transpus pentru fondul de editare al organului nostru suma de (20) adevă: douăzeci coroane, ca venit curat rezultat dela concertul arangiat în onoarea conferinței învățărești ținute acolo. Primească și pe această cale sincera noastră mulțămită și recunoștință.

Socoată și mulțămită puclică despre venitele și spesele festivităților arangiate cu ocasiunea adunării generale din *Giula*. Venite 741 cor. 80 fil. Spese 603 cor. 68 fil. Venit curat pentru

*fondul de editare al organului reuniunii 138 cor. 12 fil. Suprasolviri: Dr. Mihai Marcus, avocat 100 cor.; Dr. Ioan Trailescu, protopop 10 cor.; Petru Biberia paroh, Pavel Anuleu comerciant și Petru Opriciu proprietar în Giula câte 6 cor.; Petru Gubaș, paroh în Giula 5 cor.; Iosif Beșan, paroh în Giula 4 cor.; Iosif Moldovan, Iosif Ivan, Lazar Ionescu câte 4 cor.; Dr. Iustin Suciu 3 cor.; Georgiu Turic, Teodor Leucuța, László Antal câte 2 cor.; Georgiu Popa, econom Giula 1 cor. 60 fil.; Dr. George Ciuhandu, Ioan Costea, Silviu Raț, Nicolau Ștef, Dimitriu Birăuț, Georgiu Bodea câte 1 cor. și Ioan Iancin 40 fil. — P. T. D. binevoitori și spriginitori a cauzelor noastre culturale și pe această cale mulțămita și recunoștința noastră. În numele comitetului arangiator: *Petru Biberia* președinte, *Iosif Ivan* secretar și G. Pojar cassar.*

Convocare.

P. T. Domni membrii ai comitetului și funcționari ai reuniunii sunt rugați a participa la I-a ședință ordinară de comitet, carea se va ține în localitatea școlii centrale din Arad, Joi în 18/31 August a. c. la 9 ore a. m.

Obiectele:

Executarea concluserilor adunării generale.

Arad, la 1/.4 August 1905.

Iosif Moldovan m. p.,
c.-președinte.

Dimitrie Popoviciu m. p.,
secretar.

NB. Învitări speciale nu se trimit.

POȘTA NOASTRĂ.

M. V. în H. Metodul sunetelor vii din cauza spațiului deoparte, de alta parte dorind a pregăti niște elisee potrivite, suntem constrânși al publica numai în unul din numerii viitori.

P. în C. De nu vor obveni pedeci, mergem la Sibiiu.

H. I. în B. Absența dela adunarea generală, conform unui conelus anterior, să poate scuza numai prin atestat autentic dela medic ori dela oficiul parohial.

I. C. în S. Rapoartele din foi nu sunt în totdeauna autentice. Conclusul privitor la catihisări este cuprins în protocolul adun. gen. publicat în acest număr. În ce privește credința noastră suntem de acord cu D-voastră. De altcum despre aceasta te-am avisat privat.

N. N. în I. Pe timpul serviciului militar învățătorul nu e îndatorat a plăti din al său cantorul ce-l înlocuește. Să întrevini la Vener. Consistor.

I. I. în G. Vesmintele călușerilor le-am primit. Mulțămesc. Mulțămîta oficioasă va veni din comitet.

G. P. în B. Te rog comunică-i Dlui președinte al corului mulțămîta noastră pentru banii trimiși. Oficios numai din proxima ședință de comitet.

I. O. Dacă nu te insinui la fondul de penziune de loc după definitizare, ești scurtat, pentrucă anii de serviciu ți se com-pută numai dela timpul însinuării. Cvinevenalele neînsinuate încă sunt perdute.

Absent. Da, de acum înainte abonamentul va fi 5 cor. și pentru membri, pentrucă dorim a desvolta organul.

Sim. G. Fără plan de lecțiuni nu se poate ajunge rezultat. Materialul prescriș trebuie împărțit în 25 săptămâni. Ceeace ai executat cu succes, induci apoi în ziarul materialului în fiecare Sămbătă. Ținete de zicala: „ce poți face astăzi nu lăsa pe mâne“, și sigur ajungi la rezultatul pe care îl dorești.

BIBLIOGRAFIE.

A apărut și se află de vânzare în tipografia diecezană următoarele cărți școlare:

„**ABCdar carte de citire**“ pentru elevii clasei primare, edițiunea IV-a de Iosif Moldovan și consotii, prețul 40 fil.

„**A doua carte de citire**“, edițiunea II-a de I. Groșorean și consotii, prețul 40 fil.

„**A treia Carte de citire**“ pentru clasele superioare ale școlii populare de Nicolau Ștef, Iuliu Groșorean, Iosif Moldovan, Nicolau Boscai și Petru Vancu.

„**Catehism**“, IV carte de religiune pentru școlile populare de dl profesor; Dr. P. Barbu, prețul unui exemplar 40 fil.

„**Istorieare biblice**“, II carte de religiune pentru școlile populare de dl profesor; Dr. P. Barbu, prețul unui exemplar 30 fileri.

„**Istorieare Bisericești**“, III carte de religiune pentru școlile populare de dl profesor; Dr. P. Barbu, prețul unui exemplar 30 fil.

„**Limba magiară**“ pentru elevii claselor inferioare ale școlii pop. de Iosif Moldovan și Iuliu Groșorean, prețul 50 fil

„**Limba magiară**“ cartea a II-a pentru clasele superioare ale școlii populare de Iuliu Groșorean și Iosif Moldovan, prețul 50 fileri.

„**Curs practic de Istoria literaturii române**“ pentru școlile populare de dl învățător Iosif Stanca, prețul unui exemplar 40 fil.

„**Exerciții intuitive**“ în limba maghiară, de dl învățător Ioan Vancu, prețul unui exemplar 50 fileri, peste 10 exemplare 10⁰/₁₀ rabat.

Rugăciunile școlarilor compactate cu gust, în diferite colori, cuprinde întreagă utrenia și liturgia de un prieten al școlarilor, prețul per exemplar 40 fil. Dela 10 exemplare 10⁰/₁₀ rabat.

„**Tâlculiala evangeliilor**“, de fericitul Loga cu litere cirile prețul 2 coroane.
